

Оксана Кравець

Тернопільський національний економічний університет

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЇХ ОХОРОНА

В умовах сталого розвитку лісові ресурси підлягають охороні і захисту, що передбачає здійснення комплексу заходів спрямованих на їх збереження від знищення, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу, на їх захист від шкідників і хвороб. Важливого значення набувають заходи по збереженню лісових ресурсів в процесі їх використання.

Ліси відносяться до категорії екологічно-вразливих ресурсів. На них негативно впливають люди в процесі виробничої діяльності; ліси знищуються при пожежах, різними шкідниками та іншими негативними явищами. Тому використання та відтворення лісів має бути організовано таким чином, щоб найбільш повно задовольнити соціальні, економічні, культурні потреби людей.

Забезпечення охорони та захисту лісів має загальнодержавне та регіональне значення, покладається на центральні та місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, постійних лісокористувачів.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Одночасно ліс виступає як засіб праці, який служить засобом впливу людини на предмет праці, змінює його. Використовуючи насіння як засіб праці, людина створює новий ліс, регулює лісокористування, забезпечує відтворення лісу. В цьому проявляється двоїстість економічної природи лісових ресурсів.

Метою наукового дослідження є формування інструментарію стратегії розвитку потенціалу лісового комплексу України на базі удосконалення напрямів використання і відтворення лісових ресурсів.

В процесі наукового дослідження встановлено, що показники оцінки використання лісових ресурсів, запропоновані різними авторами, безперечно заслуговують на певну увагу. Однак, сама концепція, використана авторами виконаних досліджень, не може бути застосована в ринкових умовах, оскільки вона базується на затратних принципах.

З метою стимулювання раціонального лісокористування, ми пропонуємо систему оціночних показників, яка відповідає вимогам часу і базується на таких засадах: показники системи повинні характеризувати повноту та інтенсивність лісокористування і водночас враховувати деструктивні еколого-економічні зміни, що відбуваються в лісовому біоценозі; оцінка системи повинна бути простою і зрозумілою, щоб кожен менеджер міг користуватися нею без спеціальної підготовки.

Це дасть можливість спеціалістам держлісгоспів без надмірних зусиль розрахувати оціночні показники використання всіх компонентів лісу, а економічним службам підприємств проводити аналіз і оцінку їх використання як за видами діяльності, так і в цілому по підприємству.

Враховуючи вищесказане, пріоритетними завданнями стратегічного розвитку лісової галузі України є: вдосконалення нормативно-законодавчої бази; модернізація та реконструкцію основних засобів; використання механізму здешевлення кредитів; експортно-імпортна орієнтація сучасного виробництва лісової продукції; залучення інвестицій та кредитів в лісову галузь; державне регулювання та підтримка галузі.

Вважаємо, що для досягнення сталого розвитку лісової галузі можливе лише гармонійне поєднання всіх цих структурних елементів.

Література

1. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» від 26 червня 1991 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – 1991. – Режим доступу до тексту закону: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
2. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. №880-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd
3. Крупка А.Я. Теоретичні засади фінансової політики в галузі культури і мистецтва / Світ фінансів – 2013. - №3. – С. 50-58.
4. Пиріг Г.І. Організаційно-економічні трансформації в аграрному секторі економіки / Сталий розвиток економіки. – 2013. – №3(20). – С.327-331.

Надія Кривенко

ННЦ “Інститут аграрної економіки”, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В останні десятиліття, в умовах глобалізації спостерігається інтенсивний розвиток міжнародної торгівлі. Цьому сприяють досягнення науково-технічного прогресу, лібералізація зовнішньої торгівлі, створення інтеграційних угруповань тощо. Причому збільшення обсягів виробництва продукції, розвиток транспорту і зв'язку, диверсифікація товарної структури є одними з основних передумов зростання торгівлі.

Ми погоджуємось із Захаровою О.В., яка, розглядаючи питання розвитку сучасного світового господарства, зазначає: “посилюється взаємозалежність і взаємодоповнюваність національних систем, унаслідок чого вони перетворюються в єдину інтегровану світогосподарську систему, виникнення та розвиток якої є проявом процесу глобалізації” [1, с.31]. Відповідно до І.В. Крапивного, Ян Шолте, узагальнюючи різні її трактування, виділяє ключові визначення, зокрема глобалізація як інтернаціоналізація, лібералізація, універсалізація, детериторізація та ін. [2, с.130]. Причому І.В. Крапивний зазначає, що “Економічний аспект – головний чинник розвитку усього процесу глобалізації. ... ніде так яскраво гігантські зміни і глобальність не проявились як у світовій економічній системі” [2, с.131].

Цікаво, що темпи глобалізації капіталу та торгівлі випереджають темпи глобалізації виробництва на початку ХХІ ст., а також супутником глобалізації економічної діяльності стала регіоналізація, що розвивається в межах так званої “малої глобалізації” - територіально економічних об'єднань відносно невеликих груп країн [3].

На світовому ринку суттєво зросли і обсяги експорту, і залучення до міжнародної торгівлі країн різних рівнів розвитку, і збільшення торгівлі в межах інтеграційних угруповань, зокрема ЄС.

Так, І.В. Кокушкіна та З.С.Подоба виділяють тенденції характерні для розвитку міжнародної торгівлі у другому десятилітті ХХІ ст., зокрема базисні, які діють протягом тривалого часу (принаймні з ХІХ ст., поступовий ріст об'ємів світового товарообігу, розширення та ускладнення товарної номенклатури, зміна географічної структури міжнародної торгівлі); тенденції, що сформувались у ХХ ст. (лібералізація торговельної політики, посилення впливу ТНК на розвиток міжнародної торгівлі, тобто її транснаціоналізація, зростання обсягу внутрішньо фірмової торгівлі, зростання торговельного зв'язку між торговельною діяльністю та прямими іноземними інвестиціями ТНК, зростання обсягу торгівлі послугами); новітні